

TÜRK SPOR HUKUKU'NDA FUTBOLCULARIN JÜBİLESİ (KIBRIS SPOR HUKUKU'YLA KARŞILAŞTIRMALI)*

Arş. Gör. Hakkı Mert DOĞU**

Öz

Makale futbolcuların jübilesi ile ilgilidir. Türkiye Futbol Federasyonu Profesyonel Futbolcuların Jübileleri Talimatı ile Kıbrıs Türk Futbol Federasyonu Jübile Talimatı kapsamında karşılaştırmalı olarak değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Jübile, Jübile Organizasyonu, Futbolcu.

THE FOOTBALL PLAYERS JUBILEE IN TURKISH SPORTS LAW (COMPARATIVE WITH CYPRUS SPORTS LAW)

Summary

This article is about jubilee of football players. Turkey Football Federation of Professional Footballers Jubilee and Cyprus Turkish Football Federation Jubilee assessments have been made under the Directives.

Keywords

Jübilee, Jübilee Organization, Football Player.

* Yayınlanma talebiyle editörlüğe gönderildiği tarih: 27.09.2016. Kabul edildiği tarih: 24.10.2016.

** KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

GİRİŞ

Futbolcuların jübilesi, kamuoyu tarafından bilinen ancak spor hukuku kapsamında üzerinde pek de durulmamış bir konudur. Türkiye Futbol Federasyonu¹ ve Kıbrıs Türk Futbol Federasyonu², şartları sağlamak kaydıyla futbolcuların, faal futbol hayatlarını sona erdirdikten sonra bir tören düzenlenmeleri imkânını tanımıştır. Böylesi bir tören, hem futbolcu hem de diğer ilgili ve futbol meraklıları için güzel bir anı olarak tarihteki yerini almaktadır.

Makalede, TFF Profesyonel Futbolcuların Jübilesi Talimatı³ ile KTFF Jübile Talimatı⁴ hükümleri dikkate alınmış ve karşılaştırmalı bir inceleme yapılarak konu derinleştirilmiştir. Bu kapsamda jübile kavramı açıklanmış ve jübile başvurusunun nasıl yapılması gerektiğinin yanı sıra; başvuru için bulunması gereken şartlarının neler olabileceği de belirtilmiştir. Ayrıca jübile uygunluğunun kaybedilmesi ya da ortadan kalkması sebepleri ayrı ayrı değerlendirilerek; örneklendirme suretiyle somutlaştırılmaya çalışılmıştır.

A. GENEL OLARAK

Jübile, “*bir meslekte, bir sanat veya spor dalında uzun yıllar başarı ile hizmet ettikten sonra faaliyetlerine son verenler için düzenlenen tören*” şeklinde tanımlanmaktadır⁵. Bir meslek ya da sanat dalının yanı sıra spor dalları bakımından da gerekli şartları sağlayan sporcular için jübile yapılması mümkündür.

Türk spor hukukunda, profesyonel futbolcular için jübile yapılması ve bu jübilelere ilişkin ilkelerin belirlenmesi için TFF tarafından PFJT çıkarılmıştır. Bu talimat, 1 Haziran 2009 tarihinde TFF’nin resmi internet sitesinde yayınlanarak yürürlüğe girmiş olup⁶; 18 Nisan 1990 tarih ve 20497 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Profesyonel Futbolcuların Jübile Töreni Talimatı hükümlerini yürürlükten kaldırmıştır⁷. Kıbrıs spor hukukunda, KTFF açısından ise JT’nin yürürlük tarihi belirtilmemekle birlikte; bu Talimatın 14. maddesi, “*Bu Talimat Kıbrıs Türk Futbol Federasyonu Genelgesinde yayınlandığı tarihten başlayarak, yürürlüğe girer.*” şeklindedir.

¹ Bundan sonra TFF şeklinde ifade edilecektir.

² Bundan sonra KTFF şeklinde ifade edilecektir.

³ Bundan sonra PFJT şeklinde ifade edilecektir.

⁴ Bundan sonra JT şeklinde ifade edilecektir.

⁵ **Ayverdi, İlhan**, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 2. Baskı, İstanbul 2011, s. 594.

⁶ **PFJT Madde 10**: “*Bu Talimat, TFF Yönetim Kurulu’nun 05.05.2009 tarihli kararıyla kabul edilmiş ve 01.06.2009 tarihinde TFF’nin resmi web sitesi olan www.tff.org adresinde yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.*”

⁷ **PFJT Madde 8**: “*Bu Talimat’ın yürürlüğe girmesi ile birlikte 18 Nisan 1990 tarih ve 20497 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Profesyonel Futbolcuların Jübile Töreni Talimatı hükümleri yürürlükten kalkmıştır.*”

PFJT, on bir maddeden oluşmaktadır. Bu maddelerde jübile için başvuru şekli ve bu başvurunun incelenmesi, jübilenin uygunluğu ve uygunluğun kaybı, jübilenin tamamlanması ve saha tahsisi gibi hususlar düzenlenmektedir. Madde sayısı az olmasına rağmen, profesyonel futbolcuların jübilelerine ilişkin bütün ilkeler bu talimatla belirlenmiştir. JT ise benzer düzenlemelere sahip olmakla birlikte; on dört maddeden oluşmaktadır.

PFJT'nin "Amaç" başlığını taşıyan 1. maddesinde futbol faaliyetinde bulunan ve bu faaliyeti sona erdirecek olan profesyonel futbolcular için jübile organizasyonu yapılabileceği anlaşılmaktadır. Bu noktada dikkat edilmesi gereken husus, jübilenin sadece profesyonel futbolcular için yapılabilmesidir. Profesyonel futbolcu, Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferleri Talimatı'nın 3. maddesinde, "Bir kulüple yazılı sözleşme yapmış olan ve kendisine futbol faaliyetleri kapsamında yaptığı harcamalardan daha fazla miktarda ödeme yapılan futbolcu" şeklinde tanımlanmaktadır⁸. JT'nin "Amaç" başlığını taşıyan 2. maddesinde de, "Bu Talimatın amacı futbol faaliyetini sona erdirecek futbolcular için yapılacak jübile törenlerini düzenlenmesi ve bu törenlerin şartlarının belirlenmesini sağlamaktır." denilmiştir. PFJT'den farklı olarak JT'de futbol faaliyetini sona erdirecek bütün futbolcular jübile yapabilirler. Başka bir ifadeyle, JT'de jübile yapabilecek futbolcular bakımından profesyonel-amatör ayrımı yapılmamıştır⁹.

B. JÜBİLE İÇİN BAŞVURU ŞEKLİ VE İNCELENMESİ

Jübile için başvuru şekli ve bu başvurunun incelenmesine ilişkin kriterler PFJT'nin 2. maddesinde düzenlenmektedir. Maddenin birinci fıkrasına göre profesyonel futbolcu, jübile isteğini TFF'ye hitaben yazılı olarak yapmalıdır. İkinci fıkra da ise profesyonel futbolcunun istek yazısının, jübile organizasyonunu yerinde gören kulübün uygunluk yazısı ile birlikte TFF'ye ibraz etmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu iki fıkra birlikte değerlendirildiğinde; jübile yapmak isteyen futbolcunun TFF'ye hitaben yazmış olduğu başvurusunu kulübe vereceği; kulübün de bu organizasyonun yapılmasını uygun görmesi halinde hem başvuru hem de uygunluk yazısını TFF'ye sunması gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Gerek profesyonel futbolcu gerekse kulüp, yazılı bir şekilde başvuruda bulunmaktadır. Başka bir ifadeyle buradaki yazılı şekil, jübilenin yapılabilmesi için geçerlilik şartı olup; yazılı olmayan başvurular, TFF tarafından dikkate alınmaz.

⁸ Ayrıca bkz., **Çağlayan, Ramazan**, *Spor Hukuku (Spor Hukuku Temel Metinleri)*, Ankara 2007, s. 59; **Gülşen, Recep**, *Spor Hukuku*, 2. Baskı, Ankara 2013, s. 18-19; **Genç, Durmuş Ali**, *Spor Hukuku*, İstanbul 1998, s. 40; **Ertaş, Şeref/Petek, Hasan**, *Spor Hukuku*, 2. Baskı, Ankara 2011, s. 306; **Petek, Hasan**, *Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi*, Ankara 2002, s. 92 vd.; **Aydos, Oğuz Sadık**, *Sporcu Sözleşmesinin Feshi, AÜHFD*, C. 62, S. 3, 2013, s. 645; **Yiğit, Aydan**, *Türk Hukukunda Futbolcu Sorunlarının Yargısal Çözümü, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu Av. Ömer Remzi Arkan Armağanı*, Ed: Tacar Çağlar, Ankara 2013, s. 848 vd.

⁹ JT'nin 4. maddesinde de futbolcu: "Kulüplere bağlı olarak futbol faaliyetinin yüklemiş olduğu sorumluluk ve amatörcü futbol oynayan futbolcuyu ifade eder." şeklinde tanımlanmaktadır.

TFF, ibraz edilen belgeleri inceler ve başvuruyu yerinde görürse jübile organizasyonu için gerekli izni verebilir. Ancak yapılan başvuru istenilen şartları sağlamıyorsa, TFF izne zorlanamaz. JT'de de benzer bir düzenleme söz konusudur. JT'nin 7. maddesine göre, jübile isteği, futbolcu tarafından KTTF'ye hitaben yazılır ve jübile maçını oynayacak takımlar da ilgili futbolcu için jübile maçı yapacaklarını yazılı olarak teyit ederler.

PFJT'nin 4. maddesine göre hastalık, sakatlık ve maluliyetten dolayı futbol oynaması mümkün olmayan profesyonel futbolcuların jübile organizasyonu talepleri TFF tarafından karara bağlanmaktadır. TFF'ye başvuru yapılır ve TFF tarafından da bu başvuru uygun görülüp; jübile yapılması noktasında olumlu karar verildikten sonra profesyonel futbolcunun hastalanması, sakatlanması veya maluliyeti söz konusu olursa, TFF durumu dikkate alarak bir karar vermektedir.

PFJT'deki uygunluk şartlarını taşıyan futbolcular için jübile yapmak isteyen kulüpler, bu müsabakaları organize edebilirler. Başka bir ifadeyle birden fazla kulüp, tek bir profesyonel futbolcu için jübile organizasyonunda bulunabilir. Bununla birlikte, profesyonel futbolcu ise jübile organizasyonunu bir defa yapabilmektedir. JT bakımından törenin şekli ise ilgili Talimatın 6. maddesinde düzenlenmektedir. Buna göre, şartları sağlayan futbolcunun kayıtlı olduğu kulüp, geliri tamamen futbolcuya ait olmak üzere yalnız bir defaya mahsus jübile için müsabaka tertip edebilmektedirler. Düzenlemede gelir konusuna da değinilmekte ve bu gelirin tamamı, yapılan masraflar düşüldükten sonra, jübile yapılan futbolcuya ait olmaktadır¹⁰.

C. JÜBILE GELİRLERİ VE VERGİLENDİRİLMESİ

Jübile gelirleri, jübile organizasyonunun yapılması neticesinde elde edilen bütün gelirleri ifade etmektedir. Jübile gelirlerine örnek olarak satılan biletlerden elde edilen gelirler, jübile organizasyonu için yapılan reklam gelirleri, jübile organizasyonu için özel olarak üretilmiş ve satışa sunulan formalar ile jübile organizasyonunun yayın gelirleri gösterilebilir. Bu noktada elde edilen gelirlerin vergilendirilmesi hususuna gündeme gelmektedir¹¹.

PFJT'de jübile gelirleriyle ilgili bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Ancak bununla birlikte, organize edilen jübile organizasyonu neticesinde profesyonel futbolcu bir gelir elde etmişse; Gelir Vergisi Kanunu'nun¹² 61. maddesine göre vergilendirme söz konusu olmalıdır. GVK'nin "*Ücretin tarifi*" ana başlığını ta-

¹⁰ Ayrıca bkz., **JT Madde 9:** "Jübile maçında elde edilen gelirin tümü, masraflar varsa çıktıktan sonra, Jübile yapan futbolcuya kalır."

¹¹ Sporcuların vergilendirilmesi bakımından ayrıntılı bilgi için bkz., **Ağar, Serkan**, Sporun Vergilendirilmesi, *Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu "Av. Atılâ Elmas" Armağanı*, Ed: Tacar Çağlar/ Hediye Gökçe Baykal/Boğaçhan Çağatay/Alev Aybers, Ankara 2012, s. 35 vd.; **Özdoğan, Onur**, *Türkiye'de Sporun Vergilendirilmesi*, İstanbul 2014, s. 47 vd.

¹² Bundan sonra GVK şeklinde ifade edilecektir.

şıyan 61. maddesinin üçüncü fıkrasının altıncı bendine göre, sporculara transfer ücreti veya sair adlarla yapılan ödemeler ve sağlanan menfaatler¹³ de ücret olarak değerlendirilmekte ve vergiye tabi tutulmaktadır. Bu noktada özellikle, “sair adlarla yapılan ödemeler ve sağlanan menfaatler” ifadesinin içine, jübile gelirleri de girmektedir¹⁴. Kendisine jübile organizasyonu düzenlenen profesyonel futbolcu, bu organizasyondan gelir elde etmişse, GVK’ye göre vergiye tabi tutulur¹⁵.

JT’de ise yukarıda da belirtildiği gibi, jübile organizasyonunun geliri, masraflar çıkarıldıktan sonra, futbolcuya kalmaktadır. Bu gelirin vergilendirilmesinde Kıbrıs Gelir Vergisi Kanunu’na bakmak gerekir. Bu Kanunun “Kazanç ve çeşitli ödemeler ile işlemlerde vergi kesintisi” başlığını taşıyan 31. maddesinin (6A) fıkrasında, “Beden Eğitimi ve Spor Yasası uyarınca tescil edilmiş Spor Federasyonları veya bunlara bağlı kulüpler tarafından görevlendirilen veya istihdam edilen hakem, antrenör, teknik direktör, gözlemci, doktor, sağlık elemanı gibi kişiler ile sporculara transfer ve diğer hizmetler karşılığı yapılan ödemelerden, ödemeyi yapanlar tarafından %10 (yüzde on) vergi kesintisi yapmak suretiyle Gelir ve Vergi Dairesine ödenir.” düzenlemesi yer almaktadır. Bu düzenlemedeki, “... sporculara ... diğer hizmetler karşılığı yapılan ödemelerden...” ifadesinin içine jübile organizasyonundan elde edilen gelirleri de dahil etmek mümkündür. Başka bir ifadeyle, jübile organizasyonunu düzenleyen kişi ya da kulübün, %10’luk bir vergi kesintisi yapması söz konusu olmaktadır.

D. JÜBİLE UYGUNLUĞU VE UYGUNLUĞUN KAYBI

Türk spor hukuku açısından PFJT’nin 3. maddesi jübile uygunluğunu; 4. maddesi jübile uygunluğunun kaybını düzenlemekteyken; Kıbrıs spor hukukunda jübile uygunluğu, “Törene Hak Kazanma” başlığı altında 5. maddede; jübile uygunluğunun kaybı ise “Tören Hakkının Kaybı” şeklinde 11. maddede düzenlenmiştir.

1. Jübile Uygunluğu

Profesyonel futbolcular için yapılacak olan jübile organizasyonunda bazı şartların varlığı aranmaktadır. Bu şartların profesyonel futbolcu tarafından sağlanması gerekmektedir. PFJT’nin 3. maddesinde iki şarttan bahsedilmiş olup; profesyonel futbolcunun bu şartlardan bir tanesini sağlaması jübile uygunluğu

¹³ Burada menfaat, para olabileceği gibi para dışında maddi bir menfaat de olabilmektedir. Bkz., **Başaran, Murat/Atay, Tezcan**, *Spor ve Sporunun Vergilendirilmesi ve Vergi Avantajları*, Ankara 2003, s. 339-340; **Ağar**, s. 50. Burada jübile organizasyonunda verilen ödüller de vergiye tabi olabilir.

¹⁴ Bkz., **Çakar, İlhan**, Sporda Vergi Hukuku, *Spor Hukuku Tezleri*, Kadir Has Üniversitesi Spor Hukuku Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ed: Kismet Erkiner, 2007, s. 70; **Özdoğan**, s. 53.

¹⁵ Sporcuların vergilendirilmesi konusunda zamanla çeşitli değişikliklerde bulunulmuştur. Bu değişiklikler bakımından ayrıntılı bilgi için bkz., **Çelener, Balca/Göktuna, Ege**, Gelir Vergisi Açısından Sporcu Ücretlerinin Değerlendirilmesi, *Legal Mali Hukuk Dergisi*, Mart 2005, S. 3, s. 752 vd.; **Özdoğan**, s. 59 vd.

açısından yeterli sayılmıştır. JT açısından da jübile yapmak isteyen futbolcunun 5. maddedeki şartlardan birini sağlaması gerekmektedir.

PFJT'nin 3. maddesinin (a) fıkrasındaki düzenlemeye göre jübile uygunluğu için aranabilecek şartlardan biri, profesyonel futbolcunun fiilen en az on yıl profesyonel futbol oynamış olmasıdır. Fıkarda yer alan "...en az on yıl..." ibaresi jübile yapılabilmesi noktasında bir sınır getirmektedir. Başka bir ifadeyle, fiilen on yıldan az futbol oynamış futbolcuların jübile yapmaları mümkün değildir. Bununla birlikte, futbolcunun en az on yıl süreyle "*profesyonel*" olarak futbol oynaması gerekmektedir. Amatör olarak futbol oynayan bir futbolcu için -Türk spor hukuku açısından- jübile yapılması bu fıkra dikkate alındığında mümkün değildir. Ayrıca düzenlemede sadece on yıllık süreden söz edilmiş olup; jübile için bu sürenin tek bir kulüpte mi geçirilmesi yoksa başka kulüplerde de oynanmış olması durumunda toplam sürenin mi hesaplanması gerektiği belirtilmemiştir. Profesyonel futbolcunun, birden fazla kulüpte oynamış olması durumunda, oynadığı sürenin toplamı en az on yıl oluyorsa, bu futbolcunun jübile organizasyonu gerçekleştirmesi mümkün olmalıdır. JT'de 5. maddenin (b) bendinde ise, "*Aynı kulüpte aralıksız en az 10 yıl fiilen futbol oynamak*" şeklinde bir şarttan söz edilmektedir. Buna göre KTFB bakımından jübile organizasyonundan söz edilebilmesi için futbolcunun aynı kulüpte ara vermeden en az on yıl süreyle fiilen futbol oynaması gerekmektedir. Farklı kulüplerde futbol oynanması durumunda, oynanan sürelerin toplamı on yıl olsa bile, bu süre tek bir kulüpte geçirilmediği için, jübile organizasyonu gerçekleştirilemez.

PFJT'nin 3. maddesinin (b) fıkrasında ise bir diğer şart belirtilmektedir. Buna göre jübile organizasyonu yapılacak olan profesyonel futbolcunun U-20¹⁶ ve üstü Milli Takım kategorilerinde en az kırk defa Milli Takımda oynamış olmasıdır. Profesyonel futbolcu U-20 kategorisinin yanı sıra U-21 (Ümit Milli), A2 Milli ve A Milli takımlarda en az kırk defa forma giymiş olmalarıdır. Örneğin profesyonel futbolcu U-20'de on maç, U-21'de beş maç, A2 Milli'de on beş maç ve A Milli takımda da on maç milli formayı giymesi halinde jübile yapabilmektedir. Bununla birlikte profesyonel futbolcunun sadece A Milli ya da sayılan diğer milli takımlarda en az kırk kez forma giymesi de yeterlidir. Burada değerlendirilmesi gereken husus, profesyonel futbolcunun milli maçlarda yer almasının jübile yapılabilmesi için geçerli olup olmayacağıdır. Başka bir ifadeyle, müsabaka listesinde yer alıp da (müsabakaya katılıp), oyuna dahil olmayan profesyonel futbolcunun durumudur. (b) bendindeki, "...*forma giymiş olmak*" ifadesinden profesyonel futbolcunun milli maçlarda sadece müsabaka listesinde yer almasının yeterli olmayacağı sonucu çıkarılabilir. JT açısından ise, futbolcunun Genç, Ümit, "A" Milli veya KKTC Ordu Milli Futbol Takımında toplam on müsabakaya katılması yeterli olup; müsabakayı tamamlama şartı aranmamaktadır. Futbolcunun müsabaka listesinde yer alması, bu şartın sağlanması bakımından geçerli olmaktadır.

¹⁶ Türkiye 20 yaş altı Milli Takımı.

Jübile uygunluğu için, profesyonel futbolcunun bu şartlardan bir tanesini sağlamış olması yeterlidir. Bu şartların varlığı birlikte aranmamaktadır. Belirtilen bu şartlardan birini sağlayan profesyonel futbolcunun jübile yapması mümkünken; şartları sağlamayan bir profesyonel futbolcunun jübile uygunluğundan söz edilemez. TFF, her profesyonel futbolcu için jübile yapılmasına imkân tanımamış; bu sebepten dolayı da jübile organizasyonunu belli şartlara bağlamıştır. KTFF açısından da jübile yapılabilmesi için belli şartlar öngörülmüş olup; bu şartlardan birinin futbolcu tarafından sağlanması gerekmektedir.

2. Jübile Uygunluğunun Kaybı

PFJT'nin 4. maddesinde “*Jübile Uygunluğunun Kaybı*” başlığı altında bir düzenlemeye yer verilmiştir. Buna göre kendisine jübile organizasyonu yapılacak bir profesyonel futbolcunun, maddede bentler halinde sayılan cezaları almamış olması gerekmektedir. JT bakımında da, tören hakkının kaybı şeklinde ifade edilen jübile uygunluğunun kaybına ilişkin düzenlemeler talimatın 11. maddesinde yer almaktadır.

PFJT'nin 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, “*Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar ve organize suçlardan; zimmet, nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, emniyeti suiistimal, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçlardan veya kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, devlet sırlarını açığa vurma suçlarından dolayı kesin hüküm giymemiş olması*” düzenlemesi vardır. Buna göre (a) bendinde sayılan suçlardan kesin hüküm giyen bir futbolcu için jübile organizasyonu yapılması mümkün değildir. Jübile organizasyonunun gerçekleştirilebilmesi için önemli olan husus, profesyonel futbolcunun sayılan suçlardan dolayı *kesin hüküm giymemiş* olmasıdır¹⁷. Bu suçlarla ilgili olarak bir soruşturma geçirmesi veya hakkında beraat ya da kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar verilmesi gibi durumlarda futbolcu kesin hüküm giymeyip; ceza almadığı için jübile organizasyonunun yapılmasında herhangi bir engel yoktur. JT'nin 11. maddesinin (c) bendinde de, “*KKTC Yasaları kurallarına göre yüz kızartıcı bir suçtan hüküm giymiş olanlar jübile haklarını kaybederler.*” şeklinde bir düzenleme yer almaktadır. Burada PFJT'den farklı olarak suçlar tek tek sayılmayıp; sadece genel bir ifadeye yer verilmiştir.

PFJT'nin 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, “*Faal futbolculuk döneminde, disiplin kurullarından bir defada 6 aydan fazla veya toplamda bir yılı geçen disiplin cezası almamış olması*” şeklinde bir düzenleme bulunmaktadır. Profesyonel futbolcu, futbol oynarken disiplin kurullarından tek seferde altı aydan fazla bir disiplin ceza almışsa, jübile organizasyonu yapılamaz. Hemen

¹⁷ Kesin hüküm ile ilgili bkz., **Erem, Faruk**, Ceza Usulünde Kesin Hüküm, *AÜHFD*, 20(1-4), 1968, s. 37 vd.; **Bloomeyer, Arwed**, Kesin Hüküm Tesiri ve Sınırları, Çev: İrfan Yazman, *AÜHFD*, 25(3-4), 1968, s. 225 vd.

belirtmek gerekir ki, bu cezanın altı aydan fazla olması gerekmekte; altı ay ve daha az süreli cezalarda jübile organizasyonunu etkileyecek bir durum ortaya çıkmamaktadır. Ayrıca toplamda bir yılı geçen disiplin cezası alınmışsa da jübile organizasyonu gerçekleştirilemez. Örneğin Futbol Disiplin Talimatı'nda düzenlenmiş olan disiplin cezalarından birisini alan ve bu cezaların süresi (b) bendinde düzenlenen sürelerle denk gelmesi durumunda profesyonel futbolcunun jübile organizasyonunun yapılması mümkün olmamaktadır.

PFJT'nin 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre profesyonel futbolcunun jübilesi için profesyonel futbolcunun, faal futbolculuk döneminde kırmızı kart cezaları da dahil olmak üzere toplamda yirmi beş müsabakadan men¹⁸ cezası almaması gerekmektedir. Kırmızı kart cezaları da ek olmak üzere toplamda yirmi beş müsabakadan men cezası alan bir profesyonel futbolcunun jübilede bulunması mümkün değildir. JT'nin 11. maddesinin (a) ve (b) bentlerinde, PFJT'dekine benzer düzenlemeler söz konusudur. (a) bendine göre faal futbolculuk döneminde en az üç kırmızı kart cezası alanlar jübile yapamaz. Ancak maddenin (a) bendinin sonunda parantez içerisinde bir açıklamaya yer verilerek; "*3'ten fazla kırmızı kart görenler jübile hakkını kaybeder.*" şeklinde bir açıklama bulunmamaktadır¹⁹. (a) bendindeki "*...en az üç kırmızı kart...*" ifadesi ile bu açıklama birbiriyle çelişmektedir. Başka bir ifadeyle, en az üç kırmızı kart cezasında, üç kırmızı kart alan kişinin de jübile hakkını kaybedeceği sonucu çıkmakla birlikte; açıklamadaki "*üçten fazla*" kırmızı kart cezası ifadesinden üç kırmızı kart alan futbolcunun jübile hakkının devam ettiği sonucuna varılmaktadır. JT'nin 11. maddesinin (b) bendinde ise, faal futbolculuk döneminde bir defada en az beş resmi maç cezası alanların jübile hakkını kaybedeceği belirtilmektedir²⁰. Bununla birlikte (a) bendindeki çelişkiye benzer bir çelişki (b) bendinde de yer almaktadır. "*...en az beş...*" ve "*beşten fazla...*" ifadeleri bu çelişkinin sebebini oluşturmaktadır.

PFJT'nin 4. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, "*Spor hayatı boyunca doping, müsabaka sonucunu etkileme, bahis, sahtecilik, milli müsabakaya katılmamak, görevi ihmal veya kötüye kullanma eylemleri nedeniyle disiplin kurullarından ceza almamış olması*" şeklinde bir düzenlemeye yer verilmiştir. Diğer bentlerden farklı olarak burada profesyonel futbolcunun "*spor hayatı boyunca*" sayılan eylemlerden uzak durması ya da bu eylemlerden ceza almaması gerekmektedir.

PFJT'nin 4. maddesinin ikinci fıkrasında ise sarı kart uygulamaları nedeniyle alınan cezaların, maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında değerlendirilemeyeceği belirtilmektedir. Böyle bir düzenlemeye gidilmesindeki neden, ce-

¹⁸ Futbolcunun veya diğer gerçek kişilerin resmi müsabakalara katılmaktan men edilmesidir.

¹⁹ **JT Madde 11/(a):** "*Faal futbolculuk döneminde en az 3 kırmızı kart cezası alanlar. (3'ten fazla kırmızı kart görenler Jübile hakkını kaybeder.)*"

²⁰ **JT Madde 11/(b):** "*Faal futbolculuk döneminde bir defada en az 5 resmi maç cezası alanlar. (5'ten fazla resmi maç cezası alanlar Jübile hakkını kaybederler.)*"

zaların toplamının yirmi beş müsabakadan men cezasına ulaşmasını yavaşlatmak ya da engellemektir. Başka bir ifadeyle, profesyonel futbolcunun müsabakalarda sarı kart görmesi, kırmızı kart görmesinden -futbol kuralları dikkate alındığında- daha olağandır (kolaydır). Bu açıdan sarı kart cezaları bu hesaplama dışında tutularak, profesyonel futbolculardan jübile yapabilecek olanların sayısı artırılmak istenmiştir.

E. JÜBİLENİN TAMAMLANMASI VE SAHA TAHSİSİ

Jübilenin tamamlanması ve saha tahsisine ilişkin düzenlemeler, PFJT'nin 5. maddesinde yer almaktadır. Maddenin birinci fıkrası saha tahsisi; ikinci fıkrası ise jübilenin tamamlanmasını düzenlemektedir.

PFJT'nin 5. maddesinin birinci fıkrasına göre jübile organizasyonu için saha tahsisi, organizasyonu üstlenen kulübe aittir. Başka bir ifadeyle, jübilenin hangi sahada yapılacağını ve bu sahanın jübile için sağlanmasını jübileyi üstlenen kulüp gerçekleştirir. Kulüp, saha dahil bütün durumlardan bu jübile organizasyonu kapsamında sorumlu olmalıdır. JT'nin "*Sahaların Belirlenmesi*" başlığını taşıyan 8. maddesine göre ise jübile organizasyonunun gerçekleştirileceği sahanın belirlenmesi KTFF'ye aittir.

PFJT'nin 5. maddesinin ikinci fıkrasında jübile organizasyonunun tamamlanması gereken süre belirtilmektedir. Buna göre, jübile organizasyonu, futbolcunun faaliyetinin sona ermesi tarihinden itibaren en geç otuz altı ay içerisinde tamamlanmalıdır. Diğer maddelerle benzer şekilde, bu fıkrada da, jübile organizasyonunun tamamlanması noktasında bir sınırlamaya gidilmiştir. Özellikle "... *en geç...*" ifadesine yer verilerek; şayet organizasyon yapılacaksa, bunun otuz altı ay içerisinde gerçekleştirilmesi sağlanmaya çalışılmıştır. JT açısından ise jübile yapılması için on beş yıl gibi uzun bir süre belirlenmiştir. Futbolcu, futboldan ayrıldıktan sonra on beş sene içinde jübile yapmazsa, artık jübile yapma hakkını kaybetmektedir.

F. ÖDÜL

PFJT'nin 6. maddesine göre, jübile yapan futbolcuya ödül verilmesi mümkündür. Maddenin birinci fıkrasında, "*Jübile yapan futbolcuya TFF veya jübile organizasyonuna katılmış kulüpler tarafından ödül verilebilir.*" şeklinde bir düzenleme yer almaktadır. İster TFF isterse jübile organizasyonuna katılmış olan kulüpler olsun, jübile yapan futbolcuya, günün hatırası olarak ödül verebilmektedirler.

PFJT'nin 6. maddesinin ikinci fıkrasında da, "*Ayrıca diğer kişiler de dilerlerse kendi adlarına ödül verebilirler.*" diyerek, TFF ya da jübile organizasyonuna katılmış olan kulüpler dışında diğer kişilerin de jübile yapan futbolcuya ödül verebileceklerini belirtmiştir.

PFJT ile benzer düzenleme JT’de de mevcuttur. JT’nin “Ödül” başlığı taşıyan 10. maddesinde, “Jübile yapan futbolcuya, Futbol Federasyonu ile Kulüpler ve de resmi ve özel kişiler çeşitli kuruluşlar tarafından, dilerlerse kendi adlarına ödül verebilirler.” şeklinde bir ifade yer almaktadır.

SONUÇ

Jübile, futbolcuların futbol faaliyetlerine son verdikten sonra düzenledikleri bir törendir. Bu törenin düzenlenebilmesi için öngörülen esaslar, TFF ve KTFF tarafından çıkarılan talimatlarla belirlenmiştir. Makalede de bu iki talimat dikkate alınarak karşılaştırmalı bir inceleme yapılmıştır.

TFF tarafından çıkarılan talimatta jübile organizasyonu profesyonel futbolcular için mümkünken; KTFF’nin jübile talimatında bu türlü bir ayrıma gidilmeksizin, ister amatör isterse profesyonel olsun bütün futbolculara jübile imkânı sağlanmıştır.

Futbolcuların jübile organizasyonunda bulunabilmesi için bazı şartların varlığı aranmış ve belirtilen şartlardan birini sağlayan futbolcunun bu töreni gerçekleştirmeye hak kazanacağı belirtilmiştir. Bu şartlardan ilki futbol oynanan süreye ilişkindir. TFF bakımından profesyonel futbolcunun jübile yapabilmesi için en az on yıl profesyonel futbol oynaması gerekmektedir. KTFF’de de futbolcunun en az on yıl futbol oynaması gerekmele birlikte; bu sürenin aynı kulüpte geçirilmesi şartı getirilmiştir. İkinci şart ise Milli Takımlarda görev almış olmaktır. Her iki talimatta da belirtilen Milli Takımlarda belli sürelerde görev almış futbolcular jübile organizasyonunda bulunabilirler. Ancak ikinci şart için TFF ve KTFF farklı durumlar öngörmüştür.

TFF ve KTFF açısından jübile uygunluğunun kaybı noktasında benzer düzenlemelere yer verilmiştir. Bazı suçlardan dolayı kesin hüküm giymiş olmak, bazı kart ve disiplin cezaları almak gibi durumların varlığı halinde futbolcunun jübile organizasyonunda bulunma şansı ortadan kalkmaktadır.

Jübilenin yapılabileceği süreler de her iki talimatta farklılık göstermektedir. TFF’de jübile organizasyonunun futbolcunun faaliyetinin sona ermesinden itibaren en geç otuz altı ay içerisinde tamamlanabileceği belirtilirken; KTFF’de bu süre on beş yıl olarak belirlenmiştir. Ayrıca TFF’nin talimatında jübile organizasyonunun yapılacağı sahanın belirlenmesi, bu organizasyonu üstlenen kulübe aitken; KTFF’de ise sahanın belirlenmesi bizzat federasyonun kendine ait olmaktadır.

KAYNAKÇA

Ağar, Serkan, Sporun Vergilendirilmesi, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu “Av. Atılâ Elmas” Armağanı, Ed: Tacar Çağlar/Hediye Gökçe Baykal/Boğaçhan Çağatay/Alev Aybers, Ankara 2012, s. 35-80.

Aydos, Oğuz Sadık, Sporcu Sözleşmesinin Feshi, *AÜHFD*, C. 62, S. 3, 2013, s. 643-689.

Ayverdi, İlhan, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 2. Baskı, İstanbul 2011.

Bloomeyer, Arwed, Kesin Hüküm Tesiri ve Sınırları, Çev: İrfan Yazman, *AÜHFD*, 25(3-4), 1968, s. 225-238.

Çağlayan, Ramazan, *Spor Hukuku (Spor Hukuku Temel Metinleri)*, Ankara 2007.

Çakar, İlhan, Sporda Vergi Hukuku, *Spor Hukuku Tezleri*, Kadir Has Üniversitesi Spor Hukuku Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ed: Kısmet Erkiner, Ekim 2007, s. 67-84.

Çelener, Balca/Göktuna, Ege, Gelir Vergisi Açısından Sporcu Ücretlerinin Değerlendirilmesi, *Legal Mali Hukuk Dergisi*, Mart 2005, S. 3, s. 749-761.

Erem, Faruk, Ceza Usulünde Kesin Hüküm, *AÜHFD*, 20(1-4), s. 37-52.

Ertaş, Şeref/Petek, Hasan, *Spor Hukuku*, 2. Baskı, Ankara 2011.

Genç, Durmuş Ali, *Spor Hukuku*, İstanbul 1998.

Gülşen, Recep, *Spor Hukuku*, 2. Baskı, Ankara 2013.

Özdoğan, Onur, *Türkiye’de Sporun Vergilendirilmesi*, İstanbul 2014.

Petek, Hasan, *Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi*, Ankara 2002.

Yiğit, Aydan, Türk Hukukunda Futbolcu Sorunlarının Yargısal Çözümü, *Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu Av. Ömer Remzi Arıkan Armağanı*, Ed: Tacar Çağlar, Ankara 2013, s. 845-861.